

8

In Berg en Dal zijn bij opgravingen in het verleden urnenvelden uit de late bronstijd of vroege ijzertijd gevonden. (1000 tot 500 voor Christus) In het bos 'De Vier Perken', aangelegd in 1769, zijn deze prehistorische graven nog zichtbaar in het landschap. Meestal lagen de grafheuvels binnen een straal van plm. 500 meter van de nederzetting. Aangezien men in het verleden in de Meerwijk restanten heeft aangetroffen van een nederzetting uit de ijzertijd uit plm. 800 jaar v. Chr. ligt het voor de hand dat ze hun doden hier ter aarde bestelden.

10

9

In dit bos lag een gerichtplaats, de Galgenberg, waar al in 1682 de galg werd gebruikt om straffen van het Waldgericht uit te voeren. Meestal ging het om smokkelaars of

mensen die illegaal hout sprokkelden. Soms waren het zwaardere straffen en moest de strop eraan te pas komen. In 1787 is de galg nog vernieuwd.

Op 9 november 1795 vond men twee lijken van het regiment Zwitsers van den Luitenant-generaal Stockau de Neuforn op de Kleefse Baan ter hoogte van villa Wofsheuvel.

Twee van de drie daders werden gepakt en opgehangen aan de galg. In maart 1874 trof men bij het horren van het grind de twee geraamten aan. Twintig jaar later veranderde de naam van Galgenberg in Galgenhei(de).

Hier stond tussen 1948 en 1958 het Koepelpaviljoen. Weduwe Dora van Vorstenbos kreeg deze locatie aangeboden door gemeente Groesbeek omdat het statige chalet aan de Meerwijkselaan in de oorlog was vernield. Dat was in die tijd een bekende horecagelegenheid waar men van ver naar toe kwam. Het 'Koepel-Paviljoen' was geheel van hout en deed vanaf 1948 dienst als theeschenkerij en zaal voor film- en dansavonden.

Routebeschrijving

Lengte: 3.5 kilometer met gering hoogteverschil.

Start: Hotel Erica, Molenbosweg, Berg en Dal.

- Ga vanaf de hoofdingang naar de verharde weg. 1
- Links van u staat in het gras een luistersteen. 2
- Sla linksaf op de Molenbosweg. Ga in de bocht rechtsaf bij de slagboom.
- Op de volgende kruising linksaf. De weg vervolgen. Na een poosje ligt links de grote zandkuil, neem even een kijkje. 3
- Terug naar het zandpad en de weg vervolgen. Op het volgende heuveltje ligt links de kleine zandkuil, neem een kijkje. 4
- De weg vervolgen. Op de kruising rechtsaf naar beneden en weer omhoog tot de verharde weg.
- Rechtsaf de verharde weg op lopen, de Louiseweg. 5
- Eerste weg links de Adrianaweg in. 6
- Eerste weg rechts de Eleonoraweg in. Weg vervolgen en aan het eind ziet u de Vijverhof. 7
- Rechtsaf de Johannaweg in. Ga op de Johannaweg na ca. 50 meter, na het hekwerk, links het bospad in. Bospad volgen en na ca. 300 meter het brede zandpad over steken. Na ca. 75 meter zie je aan de linkerkant een van de 6 grafheuvels die zijn gevonden. 8
- Vervolgens het pad rechtdoor blijven volgen. Op dit stuk staat links nog een informatiebord over de grafheuvels. Het pad volgen tot aan het eind.
- Ga op het zandpad rechts en na ca. 10 meter links het bos in over het smalle paadje. Blijf dit rechtdoor volgen.
- Op de verharde weg rechtsaf. Deze weg gaat over op een zandpad, op het eind rechtsaf.
- Neem dan het pad linksaf, achter de woningen. 9
- Op het eind van dit pad is links een voetbalveldje. 10
- Op de verharde weg, de Molenbosweg rechtsaf, terug naar hotel Erica.

Zie ook: www.wandeleninbergendal.nl

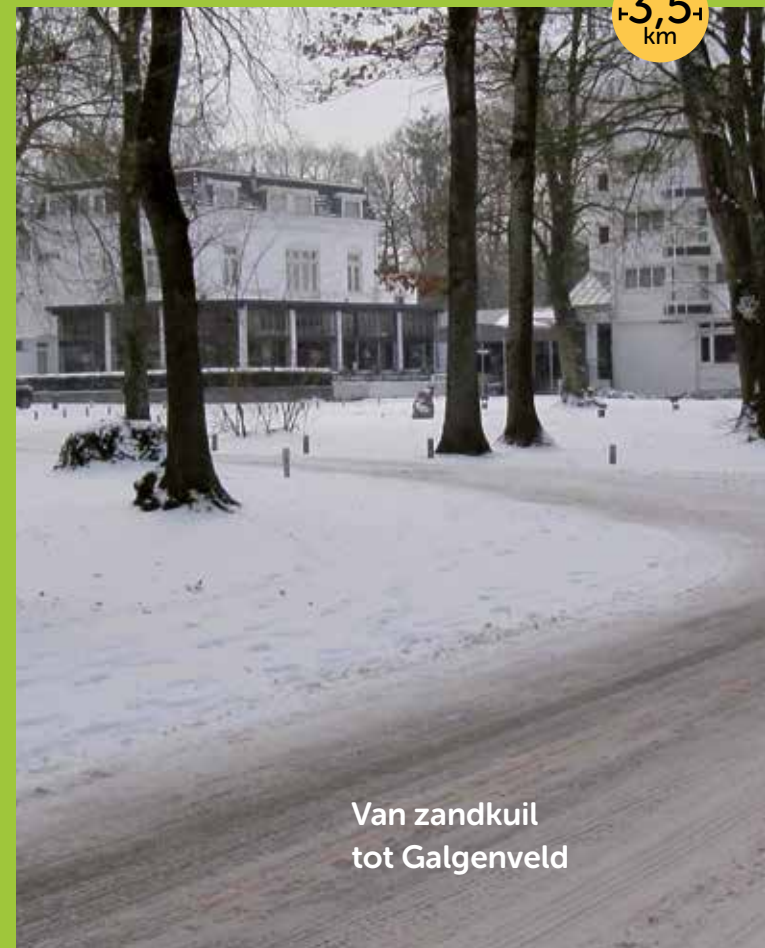
Dit is een uitgave van de gemeente Berg en Dal, februari 2019.
Ontwikkeling: Werkgroep ommetjes Berg en Dal (Marian Hendriks, Jan Janssen, Ton Strijbosch, Frans van Vorstenbos).
Coördinatie: Tiny Wigman, Via Natura
Redactie: Jan Janssen
Fotografie: Jan Janssen, Ton Strijbosch
Vormgeving: OptimaForma

De grafheuvels

Wandeling door de rijke geschiedenis van Berg en Dal tot Nijmegen

3,5 km

Van zandkuil tot Galgenveld

De grafheuvels

Villa Erica, thans Hotel Erica gebouwd in 1906 in opdracht van de familie A. Heckhausen door de architect Van Lammeren uit Voorburg. In de jaren twintig vestigde de familie Moerman er een gezellig familiepension. In 1935 werd het bedrijf

overgenomen door de familie Van Vliet. Er was een speeltuin, dwaaltuin met lachspiegels, bootjesvijver en een prachtig aangelegd terras. Sinds de vijftiger jaren is het hotel zich ook gaan toeleggen op grote partijen en congressen.

Links in het grasveld ziet u een luistersteen. Deze steen, onthuld op 8 juni 2013 is een onderdeel van de Liberation Route. Deze route volgt het pad van de geallieerden in de Tweede Wereldoorlog. Na het bombardement op Nijmegen op 22 februari 1944, ving de

familie Van Vliet veel Nijmeegse vluchtelingen op. De vluchtelingen schuilden in de kelder samen met familie van de eigenaar toen de strijd op 17 september 1944 in alle hevigheid losbarstte. Parachutisten landden rondom Groesbeek en ook in de omgeving van Berg en Dal om de bruggen bij Nijmegen te veroveren. Een van de overlevenden van familie van Vliet heeft het fragment van deze luistersteen ingesproken.

Hier kijkt u uit over de grote zandkuil. Deze kuil is uitgegraven door Haukes Transport uit Kekerdom. Dit zand werd na de oorlog gebruikt voor de wegen en de woningbouw. Het is nu een geliefde plek om te recreëren en jaarlijks bijten de deelnemers van de Leemkuilcross zich stuk op de trappen van de kuil aan de overzijde.

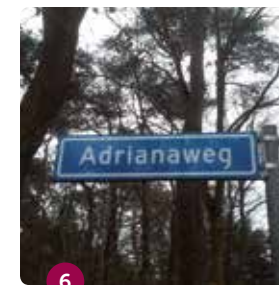
Links op het heuveltje ziet u de kleine zandkuil met in de hellingen löss-leem (geelbruine kleur). Boeren gebruikten leem voor vloeren van huis en stallen en met stro vermengd ook wel voor wanden. Waarschijnlijk is er tussen 1886 en 1931 leem gedolven voor de pannenfabriek van Hamer en Co aan de Nijmeegsebaan. Later zand zoals bij (3).

U loopt nu op de Louiseweg. Op deze weg zijn in de jaren vijftig verschillende keren de zeepkistenraces gehouden. Een race met zelfgebouwde karretjes. De eerste race in 1950 trok maar liefst 70 duizend mensen naar de Kwakkenberg terwijl langs het parcours maar plaats was voor 30 duizend man.

In de jaren zeventig heeft minister Dries van Agt ook een keer aan deze race meegedaan.

Hier loopt u in de wijk de Kwakkenberg. Hier staan kapitale villa's, gebouwd onder vrije architectuur.

Op dit terrein werd in 1925 het Bejaardenhuis Levensavond geopend, de voorganger van de huidige Vijverhof. In 1928 kwam er een uitbreiding en daarna in 1931 weer. In 1932 bouwde men naast Levensavond Julianaoord, welke voor de beter gesitueerd was. In 1975 begon men met de nieuwbouw van het Vijverhofcomplex. In 1990 is de bouw van de uitbreiding aan de Kwakkenberglaan gereedgemaakt. In 2016 is een gedeelte van het complex gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw, de Vlindertuin en de Bosrand.